

MEDIA

‘Uiteindelijk
gaat iedereen
voor de bijl’

FOTO'S: ROY BEUSKER
TEKST: ALBERT DE BOOIJ

Peter Tetteroo DOCUMENTAIRE -EN REPORTAGEMAKER

Peter Tetteroo klinkt erg overtuigd: 'Sommige mensen zijn keihard. Denk je. Het is niet zo.' De televisiejournalist vloog 'drie keer de hele wereld over' en voelt zijn hoofd vaak duizelen van alle tijdverschillen en de vele cultureshocks. Reizen is leren. De ellende die hij overal ter wereld zag, is nauwelijks te bevatten. Hij vat het ook niet. Dat wij hier rustig verder consumeren, terwijl driekwart van de wereld in armoede leeft. Nooit zeker is of ze de volgende dag nog een huis te hebben. Dat je moeders moet aankijken die vier kinderen begraven hebben. Dat een man, liggend op de grond, aan je broekspijp trekt, je aankijkt en sterft. 'Dat beeld vergeet ik nooit.' Beelden dreven hem voort. Voor Brandpunt, later Netwerk deed hij verslag van nagenoeg alle belangrijke wereldgebeurtenissen de afgelopen twee decennia. Maar ook in eigen land ziet hij wat mensen overkomt. 'Twee deuren verderop.'

'Het lijkt ons allemaal niet te deren. Wij, de 'haves' zijn uiterlijk ongevoelig voor het lot van die anderen, de 'have-nots'. We zijn slechts geïnteresseerd in nóg meer materie, in het uiterlijke vertoon dat onze cultuur is geworden, in statussymbolen. Zo lijkt het. Totdat je zelf direct geconfronteerd wordt met de problemen van anderen. Hoort, ziet, ruikt. Dan zie je dat zelfs de hardste cynicus onderuit gaat.'

'Ik begrijp heel erg goed dat gedreven mensen nauwelijks tijd overhouden. Dat geldt van snackbarhouder tot CEO. Je bent gefocust op je doelen van morgen, volgende maand, volgend jaar. Je voelt je betrokken bij je omgeving. Maar vroeg of laat, dat zie ik keer op keer, kom je tot het inzicht dat het daar niet alleen om gaat. Dat je niet louter voor jezelf kunt leven. Kijk naar Gates, kijk naar de onlangs overleden Fentener van Vlissingen. En het gaat echt niet alleen om mensen aan de top. Ik kan tientallen voorbeelden noemen van mensen die voor de buitenwacht nog steeds diezelfde zakelijke bestuurder zijn, maar zich privé regelmatig inzetten voor anderen. En kom terecht, soms, bij mensen die te boek staan als keihard. Die tóch reageren. De eerste keer benam het me de adem, ik kon er niet van slapen, het probleem was meteen opgelost. Het magische zat hem, dat zal ik nooit vergeten, in de omslag binnen die persoon die ik benaderde voor hulp. Ik merkte dat de man in kwestie als individu een rijker mens werd, omdat ik hem voor het blok gezet had. Een keer heb ik de fout gemaakt om niet snel te reageren. Ik werd gebeld door een arts uit Israël die kinderen uit Congo met ernstige hartafwijkingen wilde opereren. Ik kwam net

uit Congo, en hij vroeg of ik een manier wist om die kinderen, in het midden van een burgeroorlog, het land uit te krijgen. Een airlift. Ik zag er geen heil in en liet het mailtje staan. Een maand later: telefoon uit Israël, 'Sorry to bother you.' Die man zei letterlijk: ik zie er ook tegenop, maar ik weet dat die kinderen anders geen kans hebben, dus daarom voel ik me zo schuldig. Dat gaf voor mij de doorslag. Na allerlei telefonades met hulporganisaties, de VN en particulieren, hadden we het voor elkaar. Via Oeganda konden de kinderen inderdaad naar Israël voor een levensreddende operatie. Het was geweldig. Maar de dag voordat ze zouden vliegen is één van de drie overleden.'

'Ik wil mensen een spiegel voorhouden. Ik ga niet rond met een geldbuidel voor hongerend Afrika of zo. Als mensen naar me willen luisteren doen ze dat voor zichzelf. Ik houd ze voor dat ze er zelf emotioneel rijker van worden als ze interesse tonen voor anderen. Het is natuurlijk een open deur. Maar je ziet dat het er bij inschiet. Dat mensen uiteindelijk alleen ontdekken, dat ze jarenlang alleen maar voor zichzelf geleefd hebben.'

'Zijn die mensen moreel van een andere orde dan ik? Natuurlijk niet. Als ik niet al die reportages maakte, zou ik er ook niet mee bezig zijn. En het omgekeerde geldt ook: ik ben ervan overtuigd dat in principe iedereen reageert, als er om compassie gevraagd wordt. Vroeg of laat komt dat moment. Uiteindelijk gaat iedereen voor de bijl. Het is alleen de vraag wanneer.'

Tetteroo ontmoet vaak CEO's en bestuurders bij de overheid. Tijdens zijn lezingen benadrukt hij niet de moralist te willen uithangen. 'Maar: realiseer je dat er veel mensen zijn die ook hard willen werken voor een beetje welvaart, maar de kans niet krijgen. Realiseer je dat het niet sociaal is om net te doen of we niet weten hoe al die landen worden uitgeperst.'

Natuurlijk zijn het conflicterende belangen. Zie het bedrijfsbelang maar als een horizontale lijn. Waar ik het over heb staat daar haaks op: de verticale lijn. Op korte termijn gaat het bedrijfsbelang altijd voor. Dat accepteer ik. Maar op lange termijn, dat weet ik zeker, voel je jezelf beter als je openstaat voor anderen. Ook binnen de organisatie waarin je actief bent. Als je die twee lijnen weet je verbinden, ontstaat er een driehoek die ijzersterk wordt. Het klinkt misschien cryptisch, maar als je in staat bent om af en toe volkomen onbaatzichtig te zijn, is dat uiteindelijk ook in het belang van je bedrijf of organisatie. 🎓

"Als mensen naar me willen luisteren doen ze dat voor zichzelf"

Peter Tetteroo (43) kreeg voor zijn reportages en documentaires veel internationale prijzen, waaronder de International Emmy van de Academy for Science Television and Arts in New York, voor zijn documentaire over Noord-Korea. Hij maakt reportages voor binnen- en buitenlandse televisiestations, en spreekt overal in het land over zijn ervaringen. **Voor nadere informatie:** peteretteroo@speakersacademy.nl

"Het is altijd het onleesbare dat gebeurt" (Oscar Wilde)